
SANKT OLAV

St. Olav utkommer en gang ukentlig. — Abonnement både for Inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig, i Ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, — for utlandet tillegg av vedkommende lands avisporto. Opsigelser må være Ekspedisjonen i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. — Annonser må være innsendt innen mandag aften. — Manuskript innen fredag aften.

INNHold: Preken av professor Yves de la Brière. — Den russiske kirkes nederlag. — Livet — en reise. — Arendal i fest. — Kommer der noe nytt —? — Utdannelsesfond for katolsk ungdom. — Fra Vikariatet. — Herhjemme og derute.

ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 25287

RETT + OG + SANNHET

Preken av professor Yves de la Brière.

I St. Olavskirken 14. aug. 1932.

(Luk. 17. 11—19).

Høiærværdige administrator!

Mine kjære brødre!

Det Evangelium som vi har hørt idag er rik på belæring, og vi vil nu tilsammen overveie noen av dets viktigste tanker. Jesus er på vei mot Jerusalem da Han møter disse ti ulykkelige spedalske som i tro på Hans guddommelige makt og Hans forbarmende godhet ber om Hans medlidenhet med deres forferdelige elendighet. Ti deres sykdom hadde hensatt dem i en elendighet som man kun fatter når man har sett, hvorledes spedalskheten herjer i de varme land, hvor hygien og rensligheten er mangelfull — hvorledes de spedalske blir en redsel for sine omgivelser og en redsel for sig selv. I Israel hersket der meget strenge regler om en fullstendig adskillelse mellom de syke og de friske for å undgå den smitte, som fulgte som en forbannelse med de som var angrepet. Og dersom en spedalsk skulde bli helbredet hvad der var yderst sjeldent, måtte han, før han fikk tillatelse til igjen å slutte sig til det menneskelige samfund fremstille sig for prestene i templet i Jerusalem, så de kunde bevidne hans helbredelse og motta det taknemlighetsoffer som han skulde bringe for sin tilbakekomst til de levendes liv.

De ti spedalske, som møtte Jesus, hadde intet menneskelig håp om å bli friske — og de vendte sig derfor til den himmelske Herre og Mester med sitt jammerfulle rop. Og Frelseren bønnhører dette ydmyke skrik om hjelp — men han forlanger av dem et stort og alvorlig bevis på deres fullstendige tro til Hans makt og Hans ords kraft: «Gå til templet — fremstill eder for prestene og bring eders takkoffer for eders helbredelse!» Ennu var de ikke friske, men de skulde handle som om deres helbredelse var sikker, som var de allerede gjengitt samfundet. Og de adlyder — i den sikre

forvisning at deres ydmyke tillit ikke vil bli skuffet: alle ti går de til Jerusalem og denne deres tillit blir belønnet: spedalskheten viker fra deres herjede legemer — huden blir normal — hele organismen gjenoptar sin sunde virksomhet — de er helbredet! Atter har Jesus gitt beviser på sin guddommelige makt og sin guddommelige kjærlighet. Herren har besøkt sitt folk.

Mine brødre — er noget mer ophøiet enn hver gang en synder renses fra alle de moralske feil som tilsmusser hans sjel? Vel er den legemlige spedalskhet fryktelig, men verre enn er den åndelige spedalskhet som er synden, er oprøret mot Guds hellige vilje. Arvesyndens spedalskhet hos de som ennå ikke har mottatt dåpen — de bevisste feils spedalskhet som har plettet oss siden dåpen — især dødssyndernes og vanesyndernes. Sjelen er dermed berøvet den helliggjørende Nåde, den er død for Guds vennskap: «Herre, forbarm Dig over oss!» —

Spedalskhetens åndelige helbredelse skjer gjennom rettferdigjørelsen, gjennom botens sakrament for hver den synder som nærmer sig til det med et brennende ønske om å motta det. Rettferdigjørelsen for hver den synder, som angrer inderlig sine feil og foresetter sig å ville undgå dem så meget han formår. Her støter vi på katolisismens skjønne dogme om syndernes rettferdigjørelse, om befrielsen fra den åndelige spedalskhet. Det 16. århundres reformasjon har lært, at den syndefulle sjel alltid hernede er tilsmusset. Rettferdigjørelsen er en helt ytre ved Kristi egen rettferdighet — de spedalske er alltid spedalske, men over deres spedalskhet kastes en purpurkappe, Kristi rettferdighet, og på grunn av denne kappe kan de innta sin plass blandt Herrens utvalgte. I de katolske dogmer, fastslått av Tridenterkonciliet, er opfatningen anderledes: Kappen er vel kastet over de spedalskes skuldre, men

den dekker ikke en spedalsk, men en helbredet. Den angrende synder har mottatt den helliggjørende Nåde, den guddommelige kjærlighet — synderen er blitt en rettfærdig — spedalskheten er helbredet.

Og vi må takke den guddommelige giver av så store velgjerninger! I evangeliet glemmer de ni av de ti fullstendig denne plikt — de fortsetter sin vei mot Jerusalem for å få den borgerlige rett til å vende tilbake til det menneskelige samfund. Men de tenker ikke på å gå det lille stykke vei tilbake for å takke Jesus. Kun en gjør det — en sønn av det samaritaniske folk som jødene betraktet som en fiendlig broder og uverdigg selv til Guds medlidenhet. Samaritanen vender tilbake for å takke og prise Herren, sin Frelser. Og han mottar en ennu større Nåde enn den legemlige helbredelse: «Gå bort i fred — din tro har frelst dig!» Han får den indre helbredelse for sin åndelige spedalskhet — han får den helliggjørende Nåde og blir et Guds barn. Men Jesus er smertelig beveget av de andres utakknemmelighet — og denne utakknemmelighet mot Ham møter vi hyppig — disse ni er desverre ikke enstående. —

Den hellige sogneprest av Ars sa engang: «Sett at vi i en kirke hadde to altere — det ene for alle våre bønner og påkallelser — det andre for våre takksigelser for alle de velgjerninger vi har mottatt. Jeg er redd for at der alltid foran det første vilde være en stor strøm av mennesker, men kun meget få vilde finne vei til det andre alter.» Å være takknemmelig og gi Gud æren er dog en av religionens hoveddyder. Ordet «Eukaristi» betyr på gresk: «Takksigelse» — og jeg ser derfor med glede hvorledes en del av prestene og lægfolket i dette land og dette sogn nu gjør sig rede til å dra til Kjøbenhavn og ta del i den store skandinaviske kongress der. Jeg kunde konstatere under mitt opphold i Danmark, at der gjøres de største forberedelser dernede. Med broderlig kjærlighet venter man Eders vakre representasjon dernede — og hvor glødende takknemmelighet og takksigelse må ikke stige mot Ska-peren som har muliggjort så meget godt!

Jeg personlig må også uttrykke min beskjedne takk for alt hvad jeg har sett og oplevet her i Eders noble land, mine kjære brødre! Medlemmene av Folkerettsinstitusjonen vil i den kommende uke holde sin 38. kongress her i Norges hovedstad. Målet for dets arbeide er å bringe mer orden, mer fornuftsmessighet, mer rettfærdighet inn i de lover, sedvaner og institusjoner som nu forbinder folk med folk. Må Gud oplyse oss, så vårt arbeid må influere på de styrende makter og bringe den fredens rolighet som er den *guddommelige* fred verdig. Både de medlemmer av Folkerettsinstitusjonen som allerede er kommet her til dette skjønne land, og de som ventes hertil i de nærmeste dager, setter stor pris på den verdige mottagelse som er forberedt dem av det kjære Norge — ikke minst av dets øverste autoriteter. Alle må være overbevist om vår opriktige takknemmelighet! Selv om Ederes land kan ligge fjernt fra våre, så kjenner vi dog til de verker som er utgått herfra og hvorav I har grunn til å være stolte. Like siden vår barndom

har vi visst at Norge er landet med det uforferdede sjøfolk og de store opdagere. Vi vet om den tålmodige energi som har preget det norske folk i kampen for å avtvinge jorden levevilkår og utnytte de store skoger. Jeg husker fra min barndom Norges paviljong på verdensutstillingen i Paris 1889, og fra min ungdom paviljongen på verdensutstillingen 1900, med alt hvad den inneholdt og fremviste av skogindustri. Vi vet at den norske energi med held har dyrket de høiere åndelige felter: videnskapenes og historiens. Vi vet om hvor høit eders land står på undervisningsområdet og på landbrukets virkefelt. De styrende her i landet vil freden og arbeider for den i Nasjonenes Forbund. Det konstaterer vi hvert år i Genf, hvor det intense arbeid for en organisert fred har sin beste støtte i de norske. Og på det helligste av alle områder vet vi om den katolske menighets innsats her i Norge i middelalderen for Kristi hellige Kirke. Og tross den smertefulle gang som katolicismen her oppe har vandret gjennom århundrer, så betyr dog den dag idag den katolske menighet en innsats i det moderne Norge. En kraft som er sterkere enn man skal tro efter de troendes numeriske antall. En kraft som åndelig veier noget i nasjonens moralske liv.

Vi vet om den innsats som eders forfattere har gjort i den katolske Kirkes liv — vi kjenner disse navn gjennom deres oversettelser og vet at deres motiverte konversjon forenet med en stor litterær prestige, har gitt den katolske tanke her i landet en uvurderlig støtte.

Flere av de prester som i blandt eder utøver sitt hellige kall kjenner vi som tilhørende eliten av våre store teologiske skoler i Europa, og navnlig vårt kjære katolske universitet i Paris. Og jeg må tilføie nogen ord om de troendes kjærlighet som følger Dominikanernes norske apostolat. Den høit aktede prior, hvis navn i Frankrike har så utmerket en klang gjennom hans edle fader, nyter også personlig aktelse her blandt de beste av de beste, blandt den troende og intelligente ungdom her oppe.

Den eukaristiske kongress i Kjøbenhavn er et granddiost symbol på den romerske Kirkes renessanse her oppe. For første gang siden reformasjonen er der en slik offentlig demonstrasjon på den skandinaviske jord, hvor vi kan ære og tilbe Kristi legeme og blod som den alltid tilstedeværende substans. Det er som en levende illustrasjon til hvad vi har hørt uttalt i Genf i 1930: «Man har det inntrykk at vikingeskibene fra Norge nu er blitt bolig for den hvite Krist. Sjørøverskibene er blitt forvandlet til monstranser.»

Jeg vil intet tilføie til dette — det vilde bare ødelegge det praktfulle billede. La oss tilsammen takke Gud for Hans velgjerninger i Kristi Kirke over hele jordkloden!

La oss be for at de ikke-troende må finne veien tilbake! For Kirkens enhet! For de som er tilsmusset av syndens spedalskhet må vende tilbake til Nåden og Rettfærdigheten! For at de lunkne må bli brennende! For at de brennende må bli hellige! For at de hellige sjeler må bli ennu mere hellige! Amen!

Den russiske kirkes nederlag.

Efter høiskoleprof. dr. th. P. Erhard S. Schlund O. F. M.
(Slutt).

Den indre svakhet, den hensynsløse undertrykkelse av arbeiderstanden ved statsmaktens hjelp og ved et sjeelig tyranni er altså den egentlige årsak til den russisk-ortodokse kirkes fullstendige undergang. Men for helt å kunne forstå Sovjetmaktens seir over den russiske kristendom må vi også undersøke dens viktigste våben som muliggjorde, at det kunde gå så rivende fort for bolsjevismen å få utryddet kirken.

Det allerviktigste våben er den antireligiøse propaganda, som drives av statsmaktes med hele det kommunistiske parti bak sig. Overalt ser man slagordet: «Religion er opium for folket» på husvegger, på trikkene, i restaurasjonslokaler og i alle offentlige lokaler som teatre og kinos m. m. Det ganske liv synes gjen-nemstyret med antireligiøs propaganda. Overalt fremstilles religionen, kirken, men først og fremst katolisismen, som en fiende av proletariatet, av Sovjetmak-tene, fremforalt av femårsplanen. Overalt ser man disse plakater og bilder med sin aggressive tekst, og selv om noen av disse i sin primitivitet kan være næsten latterlige, så gjør de dog et mektig inntrykk på den russiske mentalitet. Virkningen er så meget store som plakaten er gjennom rå og drastiske.

De store katedraler, berømte kunstverker, blir øde-lagte, og man forsvarer nødvendigheten av dette med de grunner, som man innpodes med i avisene. Og man vanhelliger dem — den betydeligste kirke i Leningrad, Isaak-katedralen, er nu antireligiøs museum, og i Moskva er både det berømteste gamle kloster med sin kirke og den skjønne kirke, Basilius-katedralen, innret-tet til samme bruk. Statistikk, diagrammer, billed-fremstillinger, er overalt på sindrigste måte kjedet sam-men med den tendens: «Se slik er zardømmet forbun-den med kirken, slik har man bedratt eder!»

Særlig belyses dette socialhistorisk. Gjennom disse antireligiøse museer føres folkeskolebarna i sine under-visningstimer under ledsagelse av en lærer, som eksami-nerer dem i alt de ser, og forklarer alt det, de ikke forstår. Således gjennomtrenger antireligiøsiteten hele skoletiden, mens samtidig enhver form for religions-undervisning og religiøs opplysning er forbudt. Mange prester vansmekter nu i de russiske fengsler, hvis de ikke har fått en verre skjebne, fordi de har overtrådt lovene på dette punkt.

Enhver apostolisk virksomhet for kirke og religion er umuliggjort og enhver slags antireligiøs propaganda er ikke alene tillatt, men blir opmuntret og støttet. Der-imot er det ikke lykkes mig å få noen personlig be-grunnet mening om det store «de gudløses forbund», som de russisk-kommunistiske fritenkere har dannet. Jeg støtte selv under mitt opphold i Russland ikke umid-delbart på det, da det er en privat forening, selv om

den på alle mulige måter understøttes av staten. På dens kappe kommer imidlertid alle de mange antireli-giøse fabrikkutstillinger og alle de små og store anti-religiøse gatedemonstrasjoner. Likesom den ganske sik-kert står bak all den overlast, som kirkehusene lider, og bak hele den virksomhet som lager propaganda, hvor der finnes en mulighet for å forgifte ungdommens sinn. Men dens navn treffer man ikke så ofte på. Dens uke-blad «Besboschnik» — den gudløse — gjør et nokså ynkelig inntrykk i likhet med de andre blade som pu-bliseres under lignende navn. Også dens brosjyresam-ling med fellestitel: «La oss lese» er forbausende pri-mitiv og naiv. Men enhver, som jeg kunde spørre der-om, forsikret mig at forbundets virke var usedvanlig effektivt, især innenfor familiene og bedriftsvirksom-hetene. Det er den organisasjon som behersker hele den offentlige mening og dirigerer massene på gater og i forsamlinger. Idag teller forbundet 3,500,000 med-lemmer — etter sin egen femårsplan vil det i oktober 1933 ha 17,000,000 medlemmer!

Et vektig moment til kirkens undergang er også bolsjevismens bestrebelse for å ødelegge familielivet. Nettop ekteskapet og familien som hellige ideer er ennu ikke forsvunnet ut av det russiske folks bevissthet og underbevissthet. Ennu lever familien og ekteskapet, og etter ekteskapslovgivningens ordlyd kan man heller ikke slutte sig til, at det skulde være ødelagt. Men familie-livet er ødelagt av en bolignød, som vi ikke gjør oss noen som helst forestilling om, og av kvinnes selv-stendighet i alt arbeide, og av arbeidernes fellesspisen i de store matsaler på fabrikkene og den derav følgende bortfallen av familielivet ved et felles bord. Det intime-ste familieliv blir nu trukket ut i offentligheten og hjem finnes ikke — bare sovsteder. Fornøielse og barne-opdragelsen er offentlige anliggender. Hvorledes er også familieliv mulig, når to—tre familier må leve sam-men i et lite værelse? Men med familielivet ødelegges også det religiøse liv, fordi foreldrene overhodet da ingen innflytelse får på sine barn.

Det er en fryktelig kjensgjerning, at det moderne rus-siske menneske aldri er alene — han har ingen verdi mer som enkeltvesen og ingen rett til en personlig eksistens. Han kan aldri ha en liten indre stund alene med sig selv — alltid er der fremmede mennesker om ham både ved arbeidet og hjemme i hans værelse. Over-alt i de russiske byer treffer man nu mennesker, som sukker etter en anledning til å kunne være et øieblikk alene. Kollektivismen er over dem, og den dreper mer enn noe annet religiøsiteten — ti det religiøse liv for-langer ensomhet for å trives.

En djevlesk oppfinnelse er også femdagsuken. I sine virkninger er den verre antireligiøs propaganda enn selv de gudløses forbund. Offisielt er vel ennu ikke den syv-dages uke og vår månedsregning ophevet, men for arbeidere gjelder kun uken med de fem dager: når han tiltreder et arbeide blir der avtalt, hvilke dager han og de øvrige funksjonærer har fri. Han kan således ha den tredje dag innenfor et tidsrum av fem dager fri. Man regner altså ikke mer med om det er søndag — kun at fridagen kommer efter så og så mange arbeids-

dager. Jeg har talt med mange mennesker derborte som ikke ante, hvilken ukedag det var. De hadde ingen interesse av å vite det! Man vet altså ikke mer om det er søndag, fordi ingen arbeidshvile minner en om det. Og dermed tenker man heller ikke mer på de religiøse plikter. En kommisær sa rent ut til mig, at om noen år vilde ingen kjenne mer den gamle ukeinndeling. Der-til kommer at far, mor og barn sjelden nu har fri på samme dag. Således blir der heller aldri mer familiefestdager.

Noe meget vesentlig i kampen mot religion og kirke er også forbud mot å drive noen som helst barmhjertighetsarbeide. Ingen velgjørenhet må finne sted — det er forbudt prester å samle gaver inn og utdele dem. Vel blir der øvet en gripende godgjørenhet ennu og prestene kan fortelle om «enkens skjerv» i mange, mange tilfelle. Ellers vilde de ha sultet ihjel selv forlengst. Av naturen er russeren i høi grad godgjørende og deler gjerne med slekt og venner sin siste skilling. Men Tschekaen må intet vite derom. At det er forbudt å utdele religiøse skrifter av noen som helst art er selvfølgelig også nedbrytende. Forresten finnes der snart ikke religiøse bøker mer — bønnebøker, katekismer og bibeler er ikke til å opdrive. En dame som gav religionsundervisning tigget og bad mig om å skaffe henne noen bønnebøker på russisk.

Også alle de organisatoriske innskrenkninger virker: en menighet kan således aldri avholde en sammenkomst uten der skal være en kommisær fra det hemmelige politi tilstede. At menighetene ingen kirke har mer å samles i er også ødeleggende, ikke minst fordi gudstjenester i private hus blir betraktet som landsforrederiske handlinger og behandlet og straffet derefter.

Har virkelig bolsjevismen ødelagt den russiske kirke? Jeg kan kun svare: ja dertil. Og er denne seir endelig? Er kirken ødelagt for stedse? Jeg har spurt mange russere derom og de svarer alle: den er helt ferdig og kommer aldri mer igjen! En sa ærlig: «Måskje gir vi om noen år kirken mer frihet igjen fordi da er den ikke farlig for oss mer!» Jeg svarte: «Det vil ikke være til noen nytte fordi da er kirken død.» Han sa kort: «Ja!»

Mange uttaler åpent at for dem har den russiske revolusjons største overraskelse vært, at det virkelig er lykkedes den å ødelegge kirken. Og ennu spør jeg: «Er den russiske kirke for stedse tilintetgjort?» Og jeg svarer: «Ja, hvis Gud ikke selv griper inn og omskaper menneskene og tingene i Russland!»

Libet — en reise.

(Efter tysk).

1. På banegården.

Hvor meget er ikke livet blit sammenlignet med? — Man finner sammenligninger i den hellige skrift og i den verdslige litteratur — ikke minst i poesien. Man har sammenlignet det menneskelige liv med en flytende strøm, med en spirende, blomstrende og visnende plante, med et fra treet fallende blad, med et lysende og utslukende stjerneskudd, med en kilde som taper sig

i sanden. Den fromme Job kaller livet en skygge og en tråd som brister i uværet. På gravmælene finner vi en sommerfugl eller et timeglass som sinnbilleder på livet og døden. Hvorfor skal vi da ikke forsøke å sammenligne det med et samferdselsmiddel, som spiller den største rolle i vår tid — med *jernbanen* og alt som knytter sig til den? —

Vi begynner på stasjonen hvorfra hvert tog går ut. Avfartens time er bestemt — 10,45 går toget. Alle som skal med er i full sving. På hotellene farer betjeningen frem og tilbake — noen står rolig og venter på drikkepengene. Gjestene pakker det siste, går ned og gjør regningen op — enkelte må fare tilbake fordi de har glemte noe på værelset. Så endelig ut av døren på vei til banegården. På gatene er alt fullt liv: mennesker, biler, trikker passerer hverandre. De som skal med toget sitter litt nervøse: kommer vi tidsnok? Andre som tilbakelegger veien til fots stønner over bagasjens vekt. Nervøsiteten stiger jo nærmere man kommer jernbanen. Hører man et tog fløite farer man sammen: «Er det vårt?» «Nei, vi har god tid.» «Hele ti minutter ennu!» Allikevel setter man uvilkårlig farten op.

Banegården er fortreffelig innrettet — på sin måte smakfull — praktisk og helt innstillet på å tjene sitt formål så at man lett kan orientere sig. Men ingen antydning av at der eksisterer noe høiere i livet, noe religiøst. Ingen steder ser man et kors eller et annet religiøst symbol, skjønt det vilde dog ikke være til noen skade: ingen som stiger på toget vet dog bestemt, om han kommer sund og frisk frem eller hjem. Av en eneste liten ting kan liv og død avhenge. Men banegården er indifferent, likegyldig — den er som et bilde av det store jordiske liv, som idag for så manges vedkommende fortøner sig akkurat som om man stadig kun tenkte på å komme frem for å handle, fortjene, fornøie sig, uten å tenke på det høiere enn det daglige liv.

En vrimmel av mennesker — ansikter fra alle verdensdeler — eiendommelige fysiognomier — elegante mennesker, fattigklædte mennesker — pelsfrakker og lappede klær. Store, flotte kufferter og små fattigslike knyttet — kostbare reisevesker og blikkvesker ombundet med et rødt tørklæ. Folk ser på hverandre — noen med misunnelse, andre med forakt.

Enhver er optatt av sitt bestemte mål. En ungdomsforening står leende og snakkende i et hjørne, bare optatt av den eftermiddagsutflukt som de nu skal på. En tenker på de store forretninger han nu skal utenlands for å avslutte — en annen sitter med blekt ansikt og tenker på, om han vil komme sig på det rekreasjons-hjem han nu skal til efter sin svære sykdom. Handelsreisende ser efter sine prøve koffertene og en liten gammel kvinneskikkelse står forskremt i et hjørne — hun skal besøke sin syke datter i hovedstaden og vet ikke riktig hvordan hun skal ta sig frem.

Slik er banegården møtestedet for de forskjelligste interesser og de forskjelligste sinnstemninger — virkelig et bilde på det menneskelige liv med sine forskjellige jordiske bestrebelsler, retninger, mål, ønsker

og hensikter — et billed på vår tid med dens forretningsatmosfære og fornøielseshigen. Et billed av den moderne verden med alle sine grupperinger — så likt at en maler vilde kunne avbilde nutiden ut fra den. Et kaleidoskop som hvert kvarter forandrer karakter. Man forbauses hver gang man har anledning til å studere dette menneskemenageri. Det er som en havoverflate som skifter utseende med belysningen, men som ingen vet hvad rummer i sitt dyp. Et sted hvor de forskjellige interesser møtes, et pulsslag som driver blodet gjennom alle forretnings- og samferselslivets årer, — den er som livet der dirigerer alle våre menneskelige tanker, ønsker og viljer i alle fire vindhjørner.

Så hører vi op med å filosofere: «Har du billett?» Kun avledes min oppmerksomhet ved de avskjedsscener som nu finner sted. Noen så hjertelige — andre lik de som i livet tas når man innvendig tenker: «Godt at det nu er forbi! Alt for lenge har du falt mig til byrde!» Men man merker ikke av lommetørklæviften og de vennlige ord at en slik tanke ofte ligger bak.

THOMAS A KEMPIS:

Dette er den høyeste og gavnligste lærdom: å kjenne sig selv riktig, og akte sig selv ringe. Å akte sig selv for intet og alltid å ha en god og høi mening om andre, det er stor visdom og høi fullkommenhet.

Arendal i fest.

*Det nye St. Franciskus hospitals innvielse den
16. august.*

(Referat etter den lokale presse).

I strålende august-sol blev det nye St. Franciskus hospital på Tyholmen innviet 16. august. Til innvielsen var innbudt en rekke av byens og fylkets autoriteter, med fylkesmannen, *Jonas Pedersen*, og Arendals bys ordfører, *N. B. Herlofson*, i spissen. Der var dessuten fremmøtt en mengde interesserte.

Det nye hospital er en stolt bygning, der den kneiser med et overdådig utsyn over fjorden, og er allerede blitt et kjent ledd i byens ansikt sett fra sjøen. Bare bygningen har kostet 250 000 kroner, foruten innredningen, og kan ialt gi plass for omkring 45 patienter. Med den gamle bygning vil der nu bli plass for 65 patienter ved det nye hospital.

Bygningen er tiptopp moderne i enhver retning og er bygget etter de mest praktiske og tidsmessige hensyn. Alt inventar er av hypermoderne slag, og det aller-nyeste må vel sies å være et signalsystem med lamper fra sykeværelsene og ut til de forskjellige korridorer, istedetfor ringeapparater, så patientene ikke skal forstyrres av for meget ringen.

Presis kl. 12 kom prestene og nonnene i procesjon ut på gårdsplassen, hvor en provisorisk talerstol var reist. Etter at en for anledningen forfattet sang var sunget besteg direktøren for St. Franciskus-Congregalie, monsignore *H. Snoeys*, talerstolen og uttalte bl. a.:

Det er annen gang jeg står her for å si noen ord i anledning av den store begivenhet som bygningen av det nye hospital er for våre trofaste søstre og til en viss grad vel også for byen. — Første gang var det da de forberedende arbeider var fullendt og grunnstenen skulde nedlegges. Idag står vi ved målet. Stolt som en borg på klippegrunn kneiser det nye St. Franciskus hospital utover omgivelsene og byr et storskjønt utsyn over den fagre by.

Mangen en varm takkebønn er steget op av søstrenes hjerte efter hvert som de så bygningen reise sig høiere for hver dag.

Jeg har beundret de opofrende søstre som har måttet innskrenke sig på alle områder, men som gjorde det med glede og offervilje. Jeg har beundret de dyktige læger som har maktet å fortsette sin ansvarsfulle gjerning under så vanskelige omstendigheter. Og ikke minst har jeg beundret patientene som med et tålmodig smil på lebene fant sig i de forstyrrelser og savn som ikke kunde undgås under bygningen. De visste jo at søstrene gjør alt hvad det står i deres makt. Og nu skal altså det nye kjærlighetens tempel vigles til den skjønne gjerning som dag og natt skal utøves innen dets murer.

Kjære søstre, det venter eder en gjerning som er skjønn over all måte. I skal være som Guds engler. Det finnes stunder i menneskenes liv hvor sorgen er så stor og angsten og smerten så intens, at ingen makt på jorden formår å hjelpe; at all menneskelig trøst er fåfengt. Det eneste hvad et stakars menneske da kan gjøre er å rope til himmelen om hjelp.

Kanskje venter man av mig noen opplysninger angående hospitalets kostende og lignende. Jeg vil ikke gå inn på det her. Kun vil jeg bemerke at det hele er et meget kostbart foretagende. — Vi har forlenget opgitt håpet om at hospitalet vil kunne forrente sig, men vi stoler på Gud. Og vi tør også anbefale hospitalet til autoritetenes velvilje. Og jeg vil her gjenta hvad jeg allerede sa ved grunnstensnedleggelsen: Våre søstre vil alltid og på alle punkter være lojale overfor byens to andre utmerkede sykehus og deres dyktige betjening. Og til alle tider vil de stå rede til å gi en søsterlig håndrekning hvis det skulde ønskes.

Og så vil jeg da be vår apostoliske administrator, høierverdige hr. pastor *Henrik Irgens*, der sammen med Arendals første katolske sogneprest, monseigneur *Kjelstrup*, er kommet til oss i dagens anledning, om på Kirkens vegne og med Kirkens bønn og velsignelse, å vigse dette hus til den ophøiede gjerning det er bestemt til, idet vi alle sammen slutter oss til det ønske og den bønn De uttaler mens De trer over husets terskel:

Pax huic domini et omnibus habitantibus in ea. — Fred være med dette hus og alle dets beboere. —

Med søstrene og deres velsignede yrke — med lægene som skal utøve sin ansvarsfulle gjerning under så meget lysere kår enn før og med patientene som kommer til å anbetro sig selv til hospitalets kjærlige omsorg. Nu og i all fremtid.

Måtte Gud være attåt!

Prosesjonen og følget begav sig derefter med administrator *pastor Irgens* i spissen inn i bygningen hvor pastoren lyste Kirkens fred over det nye sykehus.

Selskapet beså derefter sykehuset. Det i alle deler moderne og vakre hospital blev besett med den største interesse.

redt. Ti når den gamle tingenes tilstand må vike for en ny, vil der bli forlangt av oss katolikker at vi bringer ofre — ellers kan vi ikke nyorientere vår tankeverden.

Men det er først og fremst nødvendig at vi stiller oss iakttagende overfor det nye — «nye lys for de gamle» må i begynnelsen forekomme oss betenkelige: den hellige skrift lærer oss, at der ikke gies noe nytt under solen. Verden er et stort ringspill: den som kan sitte tilstrekkelig lenge ved det kan være sikker på å komme tilbake til sitt utgangspunkt. Revolusjon er intet annet enn en slik helomdreining. Mennesket mener å gå fremad, men i en kretsgang gies der intet fremad, ingen ankomst til et mål. Etter all sannsynlighet betyr de neste 25 år en tilbaketiløpning, men menneskene vil føle den som en fornyelse.

Mange er imidlertid overtydet om, at vi står foran en sterk opplussen av det klosterlige liv og det er meget sannsynlig. En høitstående indier, hinduen Nekaljay, har rettet en appel til Paven og bedt ham som «Fader for alle fattige» å utsende kristne munkere for å hjelpe de undertrykte kaster i Indien og lære dem å dyrke jorden. Et indisk tidsskrift bemerker til dette: «Ingen tvil om at mr. Nekaljay, hvis han fortsetter med arbeidet for dette, vil få fra Hs. Hellighet de menn, han ønsker, og den hjelp til det arbeid, som han ber om.»

Det var munke som i sin tid skapte England. Hvis man skulde stryke den hl. Benedikt og hans arbeid og hans etterkommere og deres arbeid ut av Englands historie vilde hele historien også måtte strykes. For lang tid siden har de monastiske ordener tilpasset sig de forskjellige tiders former for sjelkultur, åndsliv og civilisasjon. Ti munkelivet er ingen forstening. En moderne forfatter skriver: «Der finnes ingen kongregasjon, som ikke på det minste vink av den hellige Fader vilde ta et hvilket som helst arbeid op som han vilde pålegge den. Selv Jesuittene, hvis hovedarbeid ellers har ligget på det åndelige område, blev lærere i landbruk, i husholdningsøkonomi hvad gårdsstell angår, når forholdene krevet det som f. eks. i Chota-Nagpur. Var det kanskje ikke dem som gjennom livet hjemmepinningen og hjemmevevningen lenge før Mahatma Gandhi tenkte på det?» For sin egen skyld opprettet ingen orden skoler og universiteter og for ingen orden var kunnskaper og lærdom, kunst og kultur, oppfinnelser eller videnskapelige eksperimenter endemål i sig selv. Alt skulde tjene til sjelenes frelse. Å bringe mennesker til Gud er formålet — ved hvilket middel det skjer er i og for sig uten betydning når blott midlet er godt i sig selv.

Det er de velkjente ordenssamfunds arbeid — men man mener at i den aller nærmeste fremtid vil der fremstå et nytt religiøst samfund, som hverken er orden eller kongregasjon, men noe helt nytt som man aldri har sett maken til. Dette samfunds medlemmer vil være like så betraktende som Karthäuserne og like så virksomme som Jesuittene. De vil ingen konstitusjon ha og ikke leve efter bestemte regler, men kun efter idéen — efter det som St. Ignatius så treffende

har kalt «efter den indre kjærlighetens lov.» De vil ikke danne et sluttet broderskap, men forbli ensomme som Simon Stylites og «storme himlens porte» med sine bønner. De vil leve mellom «jord og himmel» på den personlige innvielses søyle. Fra vår tidsalders forferdelige nervepåkjenning, fra hurtighetsraseriet, fra kampen på liv og død for det daglige brød vil de søke ly i helligheten. I sin levevis vil de ikke hengi sig til selvplageri, ikke utmatte det av tidens hårdhet allerede utmattede legem ved faste eller nattlig våken. Denne nye — la oss i mangel av annet ord kalle den «symfoni» — denne nye symfoni vil kunne omslutte menn og kvinner, selv om de er svakelige. I Guds tjeneste kreves der alltid askese og alvor mot sig selv — men Han som atter lærte verden å beforeskrev, da han skapte sine helt nye og særpregede hjelpetropper, ingen annen askese enn den fullstendige heroiske opofrelse av menneskets egen vilje. Disse nye mennesker i den nye symfoni vil ikke strebe efter stor lærdom hverken på det verdslige eller på det åndelige område. De vil være tilfreds med den viten som apostlene hadde. De vil kun trenge en gjennemsnittsförstand og en legemlig gjennemsnittskraft fordi de vil søke sine krefter i den iver, den enkelhet og den altomfattende kjærlighet, som vil lede deres liv.

Man mener at der vil være tusener av unge mennesker som vil følge dette oprop når det engang lyder. Det vil skaffe arbeid for de mange som nu står ledig på torvet fordi «ingen leiet dem.»

Utdannelsesfond for katolsk ungdom.

Ungdommen er fremtiden som vi alle håper og tror det beste for. Men ord og tanker og ønsker er ikke nok, når det gjelder et slikt livsspørsmål som denne ungdoms utdanning, så den settes i stand til å klare sig i konkurransen, som i våre dager finnes på alle områder av erhvervslivet. Mange foreldre er så lykkelig stillet, at de selv kan hjelpe sine barn til å bli selvhjulpne — men mange, mange er ikke så heldige, og disse vil nu *Norske Kvinners Katolske Forbund* søke å komme til undsetning. Tanken derom blev fremsatt og optatt på landsmøtet 1. nov. 1931, og en resolusjon dessangående fikk tilslutning fra de tilstedeværende geistlige og fra såvel de tilknyttede ledd som enkeltmedlemmene. — *Alle* var like interessert — det gjelder jo ikke alene *Oslos* katolske ungdom, men hele *landets*. — Styret har selv innsamlet kr. 550.00 som en begynnelse til det fond, som vi må ha for å kunne bistå ungdommen i dens utdanning, hvad enten dens mål er de akademiske studier, et håndverk, hushjelp, kontorarbeid, barnepleierske,

gartner e. l. — enten man vil arbeide med ånden eller hånden er man like berettiget til å motta hjelp av fondets midler.

Vi henvender oss nu til våre trosfeller og ber dem støtte oss — særlig kaller vi på dem som selv har evnet å hjelpe sine unge frem og hvis takknemlighet for denne nåde vil bringe enn mer velsignelse, om de så langt de kan nu hjelper til, at *andre* unge kan bli dyktige mennesker og fylle en plass i livet. Tenk på alle våre små kommunikanter — tenk på alle våre små ministranter og la oss efter evner trygge deres materielle fremtid og fjerne noen av de farer, som alltid truer de som ikke kan finne sig en plass i livet, fordi de er utilstrekkelig utrustet til å vareta noe arbeide. La oss gi dem en slik rustning, slike våben til å klare kampen for tilværelsen og la oss danne et fond som hviler på kjærligheten og samfundsfølelsen og hjelpsomheten, idet vi husker, at hvad vi gjør for en av disse våre minste brødre, gjør vi for Kristus selv, gjør vi for vår hellige Kirkes sak! Et kjærlighetens barnekorstog, et kjærlighetens ungdomskorstog venter vår medvirken. *Gud vil det!*

For styret:

L. Bachke, formann.

Bidrag mottas likeledes av det øvrige styre: fru *Anna Bonnevie*, viceformann, frk. *Sigrid Boe*, 2nen viceformann, frk. *Angela Endresen*, 1. korr. sekr., frk. cand. phil. *Ellen Fåberg*, 2nen korr. sekretær, frk. *Maria Müller*, kasserer, varamenn: frk. *Kristine Heggen*, frk. *Ingrid Straith*, fru *Irene Elieson*, frk. *Sigrid Halle*. Geistlig rådgiver: Pater *Lutz O. P.*

Fra Vikariatet:

Under Administrators fravær fra Oslo vil all post til Vikariatet og all post til Administratoren, som ikke er merket «personlig» bli åpnet av Provikaren, velærverdig Pater dr. *Béchaux*.

Herhjemme —:

Oslo.

Ifølge officiel meddelelse fra Rom er *Hans Høiærverdighet Mgr. Mangers* utnevnt til *titularbiskop av Selja*.

Administrator Irgens avreiste med utenlandstoget søndag aften til Luxemburg for å representere Vikariatet i Oslo ved bispekonsekrasjonen. *Administrator* vil være tilbake 3. september. Med samme tog avreiste likeledes til Luxembourg moder *Beate* fra Bergen og moder *Bonaventura* fra Haugesund. Pastor *Riesterer* og pastor *Ugen* reiser direkte fra den eukaristiske kongress i Kjøbenhavn til konsekrasjonen.

Pater *Barbado O. P.* — professor i eksperimental

Psykologi ved universitetet i Rom har opholdt sig noen dager her i Oslo på vei til den psykologiske kongress i Kjøbenhavn.

Tromsø.

August har bragt et stort turistbesøk til Tromsø — flest franskmenn. Mange av disse søkte den katolske Kirke og frydet sig over så høyt mot nord å finne en katolsk prest og en katolsk stasjon. Den 10. august leste en gammel fransk prest den hl. Messe og sa baketter synlig sterkt grepet: «Hvor det var skjønt, hvor det var skjønt! Den lille gutt som tjente messen, forstod ikke mig og jeg forstod ikke ham — men ved alteret svarte han mig til alt hvad jeg sa!» Atter et bevis på, at i vår hellige Kirke faller alle nasjonalitetens skranker og man er forenet i en stor familie. Også en del irske prester har besøkt Tromsø — skrives der til oss.

Til den „Eukaristiske kongress“ i Kjøbenhavn.

Reisebrev.

En merkelig båt denne «Kong Håkon» — uten å gi noe ringe eller fløitesignal stevnet den fra Vippetangen. Misjonens øverste for kirkedistriktet «Midt-Norge» samt den øverste for Færøene kom ikke for sent. Der blir vinket til de mange kjente som man nettop har tatt avskjed fra, og som nu står på kaien som hjelpeløse mennesker. Langsamt forsvinner byen for oss, og i en festlig stemning går det utover den praktfulle Oslofjord. Noen solbrente ansikter søker sig en behagelig plass på dekket for muligens å bli enda mer stekte. Andre, som er pessimistisk anlagt, spår at det vil bli øsregn, fordi skyene begynner å true og — fordi der er så mange prester ombord! Det blev dog kun et mildt «aspergesme» som kom ned fra himmelen — en liten stund senere stråler solen over de næsten seksti norske deltagere i denne ferd — også de syv prester ser meget fornøyd ut.

Vår hurtige og bekvemme båt stopper et øieblikk i Horten, og derfra går det i ett trekk til Danmarks hovedstad. Men før vi har nådd dette vårt mål erfarer vi at vi ikke er så sjøsterke som Tordenskjold: noen forsvinner og går så tidlig som hønsene til sengs, men allikevel viser sjøsykdommen sig på «Kong Haakon», og mange blir dens ofre, fra de minste til de høieste. Der høres en miserabel lyd, og en ynkelig røst i prestenes kahytt sier: «Å ta det med ro, det er bare mig.» Og denne «bare mig» — nei, jeg tør ikke nevne navn — en høiærverdig pater prior fra Oslo.

Natten gikk, og efter en velfortjent morgensøvn kom vi alle levende og nokså friske til Kjøbenhavn. Der blev vi hjertelig hilset velkommen av pastor *Benzon*, av den unge danske fører for Ynglingeforeningen og av en representant fra Bergen. — Tollen var meget hensynsfull og gjorde ikke noen vanskeligheter. — Sjøsyken var glemt, og flere, som i sin elendighet hadde besluttet i fremtiden bare å ta toget eller flyvemaskin, tok nu sin beslutning tilbake. Vi skilttes, og drosjebiler og trikker sørget for at vi lett nådde våre bestemte innkvarteringssteder.

H.

I neste nummer bringer «St. Olav» utførlig referat av kongressen.